

Sigmaplan

WAL-ZWIJN

Nieuwe ringdijk beschermt tegen wateroverlast in Wal-Zwijn

Langs de Schelde in Hamme brengt het Sigma plan alles in gereedheid om van Wal-Zwijn een gecontroleerd overstromingsgebied te maken. Dit voorjaar gaan we verder met de aanleg van een ringdijk rond de drie deelgebieden Grote Wal, Kleine Wal en Zwijn. Die dijk zal de achterliggende woonkernen beschermen tegen wateroverlast. Tegelijk ontpolderen we ook het vierde deelgebied Groot Schoor, zodat de Schelde meer ruimte krijgt om te stromen.

Wal-Zwijn telt vier deelgebieden die elk een stukje van de puzzel vormen: Kleine Wal, Grote Wal, Zwijn en Groot Schoor. Vandaag bestaat het landschap er overwegend uit populierenbossen, akkers en schorren. Om de Schelde opnieuw meer ruimte te geven, vormen waterwegbeheerder De Vlaamse Waterweg nv en het Agentschap voor Natuur en Bos de drie eerste zones om tot een gecontroleerd overstromingsgebied met typische natte riviernatuur. Op

de scheiding met het achterland komt een stevige, hoge ringdijk. Die houdt het water tegen dat het overstromingsgebied binnenkomt bij extreem hoge waterstanden.

De polder Groot Schoor, langs de oevers van de Schelde, geven we terug aan de rivier. Ontpolderen heet dat. Door het spel van eb en vloed verandert de polder (in een ver verleden nog een typisch schorregebied) opnieuw in waardevolle zoetwatergetijdennatuur.

 WATERVEILIGHEID

 NATUUR

 BELEVING

Ringdijk met
duurzaam karakter

PAGINA 2

Rijkere
biodiversiteit

PAGINA 3

Welke timing
volgen we?

PAGINA 4

Welke werken staan er op stapel?

Tegen 2023 zal Wal-Zwijn een volwaardig overstromingsgebied zijn met natte bossen en moerasvegetatie, typische natuur voor de Scheldevallei. We tonen je graag welke ingrepen er gepland zijn in dit gebied van bijna 200 hectare.

Nieuwe ringdijk met duurzaam karakter

Vlaanderen krijgt regelmatig te maken met stormtij, de combinatie van springtij en stormweer op de Noordzee. Tijdens zo'n stormtij rollen hoge golven de Schelde op. De wind zorgt voor extra opstuwing, met mogelijk wateroverlast tot gevolg. De drie gebieden Kleine Wal, Grote Wal en Zwijn zullen samen een gecontroleerd overstromingsgebied vormen dat bij extreme weersomstandigheden overtollig rivierwater opvangt.

Om de achterliggende dorpskernen, akkers en graslanden droog te

houden, bouwen we een ringdijk aan de westelijke kant van Wal-Zwijn. Die moet het water tegenhouden dat het overstromingsgebied inloopt. Voor de aanleg van de dijk gebruiken we het zand uit de zandopslag in de uithoek van Grote Wal, dat werd opgediept bij eerdere baggerwerken in de Durme. We vullen het aan met zand dat we lokaal afgraven, bijvoorbeeld tijdens de ontpoldering van Groot Schoor. Door gebaggerd zand te hergebruiken en over het water aan te voeren, bouwen we de dijk op een milieuvriendelijke en duurzame manier.

Gracht en dienstweg naast elkaar

Aan de dorpszijde van de ringdijk werken we de ringgracht verder af. De buffergracht, waar de beken en grachten in de omgeving op aansluiten, verzekert de afwatering van het achterland en voert het regenwater naar het pompstation 'Gespoelde Put'.

Naast de gracht leggen we een dienstweg aan. Ook fietsers en voetgangers kunnen daar in de toekomst volop gebruik van maken.

De grote kattenstaart is een typische soort voor getijdennatuur.

Ontpoldering: van mais naar slikken en schorren

In de polder Groot Schoor bepalen akkers momenteel nog het uitzicht. Daar graven we de Schelgedijk af. Door die ontpoldering krijgen de getijden opnieuw vrij spel. Twee keer per dag, op het ritme van eb en vloed, zal Scheldewater Groot Schoor in- en uitstromen. Daardoor ontstaan er bijzondere zoetwaterslikken en -schorren.

Populieren maken plaats voor rijkere biodiversiteit

De bossen in Wal-Zwijn bestaan voor 90 procent uit populieren. Die werden vroeger aangeplant met houtproductie als doel, maar vanuit natuuroogpunt zijn ze vaak niet de beste keuze in een riviervallei. De uitheemse populieren worden nu gekapt om plaats te maken voor slikken en schorren met riet en wilgen: natuur die kenmerkend is voor de Scheldevallei.

Wilgenvloedbos

- getijdennatuur
- bestaande zandopslag
- overlooptdijk
- ringdijk
- jaagpad
- uitwateringssluis
- veer
- af te graven zomerdijk
- Pompstation Gespoelde Put

De zandopslag met zand uit de Durme

Sigma plan wapent Schelde tegen klimaatverandering

Met het Europese LIFE Sparc-project (Space for Adapting the River Scheldt to Climate Change) slaan het Agentschap voor Natuur en Bos, De Vlaamse Waterweg nv, het Regionaal Landschap Schelde-Durme en het Waterbouwkundig Laboratorium de handen in elkaar om de Scheldevallei beter te wapenen tegen de klimaatverandering. Samen met heel wat andere Sigmagebieden maakt Wal-Zwijn deel uit van het project. LIFE Sparc investeert in getijdennatuur die zich in dit gebied zal ontwikkelen.

www.life-sparc.be

Welke timing volgen we?

We hervatten dit voorjaar de bouw van de ringdijk, waarvoor we onder meer het gebaggerde Durmezand uit de zandopslag gebruiken. Dat zand bleef langer dan verwacht te vochtig om mee aan de slag te gaan. Nu zit het vochtgehalte goed en kunnen we starten. Tegelijk beginnen we met de ontpoldering van Groot Schoor.

Later bouwen we twee sluizen en realiseren we langs de Schelde een verlaagde overlopdijk. Over die dijk kan de rivier in het gebied stromen.

Aanleg ringdijk	2019-2020
Bouw uitwateringssluizen	2020-2022
Aanleg overlopdijk	2022-2023

Verkeer

Omdat we de ringdijk opbouwen met zand dat ter plaatste aanwezig is, blijven Kastel en Moerzeke gespaard van zwaar vrachtverkeer voor zandtransport.

De verschillende veren blijven bereikbaar tijdens de werken. Enkel wanneer zand uit de aangelegde voorraad vanuit Groot Schoor naar de ringdijk wordt gebracht, sluiten we de dijk tijdelijk af. We voorzien dan een omleiding over de nieuwe dienstweg.

CONTACT

Meer informatie over het Sigmaproject Wal-Zwijn vind je op:

www.sigmaplan.be/wal-zwijn

Met vragen kun je terecht bij:

De Vlaamse Waterweg nv

Sander Belmans, projectingenieur
sander.belmans@vlaamsewaterweg.be
03 224 67 21

Agentschap voor Natuur en Bos

Elias Verbanck, projectleider
elias.verbanck@vlaanderen.be
09 276 20 43

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

De Vlaamse Waterweg nv
Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal
Ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in samenwerking met
IMDC
Uitgave maart 2019
Gedrukt op gerecycleerd papier

Copyright beelden

ID/ photo agency, Vilda,
De Vlaamse Waterweg nv

Vlaanderen
verbeelding werkt

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS